

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Første Riimbrev. Til Bernhard Ingemann

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Første Riimbrev. Til Bernhard Ingemann", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_306_9-com-shoot-idm63.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

toft, jordstykke bag en gård.

spille et puds, narre.

umodent vrøvl; drenge var Grundtvigs betegnelse for dem, han polemiserede mod. Verset er en sammenskrivning af strofe 1 og 3 af visen "Rasmus Jæns Bryllup", som kendes fra 1700-tallet. Visen er bl.a. optrykt i Nyrup 1821, bind 2, s. 127-138.

kræves.

dvs. minsandten.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 2.182, og Grundtvig 1845, nr. 632; sagtens betyder her vel sagtens, formentlig.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 9.911, og Grundtvig 1845, nr. 2.630.

lat., for det første.

råben, skrigen.

taget i øjesyn, beset.

dvs. døgn.

dvs. sted.

næsten.

lille bleg og spinkel dreng.

de små blege og spinkle drenge.

næsten.

det vil sige.

dvs. tredje.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 4.194, og Grundtvig 1845, nr. 2.697.

dvs. tredje.

variation af ordsproget "Han sér vist med Næsen" (jf. Mau 1879, nr. 7.019); ordsproget bruges om en person, der ser dårligt.

dvs. grant, nøjagtig.

over.

betegnelse for stok brugt til afstraffelse.

åndrighed.

navn af skytte (uden at være det).

dvs. hyldebøsse; legetøjsgevær lavet af en udhulet hyldegren.

også.

indimellem, af og til.

hentydning til Heiberg; betegner også en feminin mand.

dvs. Nicolai Bierfreund Søtoft, der i 1816 skrev litteraturkomedien *Aandernes Maskerade*, der var et indlæg i striden mellem Baggesen og Oehlschläger, den såkaldte tylvtestrud.

gækker (den lyd gæs frembringer).

prygl på ryggen.

fik (præteritum 2. person singularis).

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

fornuft.

her: blomsterbuketter.

kan (præsens 2. person singularis).

dvs. slåen (tornet busk).

er (præsens 2. person singularis).

dvs. hal, stor sal.

afstraffe; prygle.

vel sagtens, formodentlig.

kjole til drenge og piger; beklædning for drenge, indtil de begyndte at bruge bukser.

mælketænderne på et føl.

drengeskole; pøg eller pug betyder lille dreng.

her: præstekjole.

de unger, Grundtvig strider mod; gudinden Athene har uglen som sit symbol, og udtrykket skal minde om, at den umodne kritik fortrinsvis stammer fra Molbechs tidsskrift *Athene*, hvis skribenter derfor med rette kan kaldes ugleunger. Ordet bruges almindeligvis som betegnelse for unge kvinder.

her: præstekjolen.

klædt i civil.

drengestreger eller højlydt kritik fra umodne kritikere.

børnerim brugt til at betegne, hvad man finder trivielt eller intetsigende.

leg, hvor der hoppes i en figur, hvis øverste felt kaldes skorstenen.

leg, hvor det gælder om at kaste en genstand så tæt op ad væggen som muligt.

leg, hvor deltagerne på skift lægger hænderne ovenpå hinanden.

bank, grundige prygl.

færdesvogn, let vogn til rejsebrug.

på grund af.

uden tvivl.

som de lader til, som de synes.

udlevere sig til latter.

sådan.

de knægte er godt begavet.

har siddet fast i og endnu sidder fast i.

læren om tryk- og ligevægtsforhold i gas.

kritikken i dagbladene.

dvs. komisk (formen skyldes hensynet til versemålet).

primitivt strengeinstrument, hvor strengene anslås med to hamre.

har set frem til, har glædet sig til; muligvis variant af talemåden 'at smøre sine gummer' der betyder 'at få noget lækkert at spise'.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

antaget.

Jesusbarn; nor betyder spædbarn.

nytårspynt.

sparke bagud; egl. om dyr, der sparker bagud med bagbenene; bruges som udtryk for kådhed; opsætsighed.
sige sparto til, overgå.

leg, hvor en lille pind slås ned fra sin plads med en større pind.

ubehøvlet dreng eller ung mand, lømmel.

unge skønne kvinde.

krans til små børn, så de ikke slog hovedet, når de faldt.

allerede.

klæd.

meget vred.

hvad er der i vejen med dig.

holder dig for nar, driver gæk med dig.

næsespidsen.

også.

de nordiske lande; kan også betegne lande langt mod nord.

udenfor.

således.

dvs. smilede.

en mønt af ringe værdi, småpenge.

spøg.

roses sig selv; egl. om en sælger, der roser egne varer.

leder efter.

også.

dvs. kureret.

gjort magnetisk eller forstærket magnetisk.

ubehøvlet dreng eller ung mand, lømmel.

fortsætte ad den vej, han er begyndt på.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 1.413a, , og Grundtvig 1845, nr. 2.342.

allerede.

færdesvogn, let vogn til rejsebrug.

optræde overlegent; holde for nar.

dvs. Nicolai Bierfreund Søtoft, der i 1816 skrev litteraturkomedien *Aandernes Maskerade*, der var et indlæg i striden mellem Baggesen og Oehlenschläger, den såkaldte tylvtestrid. Pluralisformen "Tofter" fungerer også som betegnelse for andre, med samme rolle i striden som Søtofts.

dvs. Carsten Hauch, der i 1814 skrev digtet "Hunden til Maanen", der var et indlæg i striden mellem

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

Baggesen og Oehlenschläger, den såkaldte tylvtestrid. Pluralisformen "Hauche" fungerer også som betegnelse for andre, med samme rolle i striden som Hauchs.

dvs. Peder Hjort, der deltog i striden mellem Baggesen og Oehlenschläger, den såkaldte tylvtestrid.

krumspring, undvigelse.

drengeskoler; pug eller pug betyder lille dreng.

teater.

også.

tvinges.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 7.445, og Grundtvig 1845, nr. 2.083; pibestilke spøgefuld betegnelse for svæklingene; egl. den tynde del af et piberør.

bod på marked til forevisning af gøgl.

endog, tilmed.

lykkes, få heldigt udfald.

dvs. give.

lusing.

år, der fejrer en vigtig kristen eller kirkehistorisk begivenhed; her 300-året for den lutherske reformation.

fedt.

straks, med det samme.

allerede.

herligt, lykkeligt år. Der hentydes desuden til 300-året for den lutherske reformation.

ballade.

irettesættelse; substantivering af udtrykket 'knipse på næsen'.

herligt, lykkeligt år. Der hentydes desuden til 300-året for den lutherske reformation.

Anvendt litteratur

- Grundtvig, N.F.S. (1845) *Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig*. København
- Mau, E. (1879) *Dansk Ordsprogs-Skat*, bind 1-2. København
- Nyerup, Rasmus (1821) *Udvalg af Danske Viser fra Midten af det 16de Aarhundrede til henimod Midten af det 18de, med Melodier*, bind 1-2. København